

Krönika från RådNu

Oktober 2019

Hösthälsning från Magnus Ljung:

Rådgivningsforskning – ett litet fält i snabb utveckling

Jag sitter på ett tåg på väg söderut i Sverige och reflekterar över sommarens ESEE-konferens på Sicilien. Jag funderar på hur olika förutsättningar forskare, rådgivare och lantbrukare har runtom i Europa - men också på hur mycket vi har gemensamt.

Jag och kollegorna Lotta och Lisa från RådNu var med på *European Seminar on Extension Education*, där såväl rådgivare som forskare knyter kontakter och diskuterar trender och nya forskningsrön inom rådgivning. **Men forskningen om rådgivning kan inte beskrivas som särskilt omfattande. Trots de resurser som samhället och enskilda företagare lägger ner på dessa tjänster så är det inte mycket forskning. Men det finns i regel en mindre forskargrupp i varje land som arbetar med likartade frågeställningar. Därför blir de internationella nätverken så viktiga. Och trots sin begränsning så är forskningen i snabb utveckling.**

Årets konferens kretsade kring ett antal teman, vilka återspeglar vilket fokus mycket av forskningen om rådgivning har idag:

- Hur bör rådgivningen förändras, inklusive utbildningen av framtidens rådgivare, för att kunna förverkliga nya policys, stödja innovation och dessutom säkra en hög delaktighet hos lantbrukare och andra avnämare?
- Vilka policys och styrmedel bidrar till att rådgivare effektivare kan uppfylla sin roll som förändringsagent? Vilken roll har den traditionella rådgivningen i framtidens kunskaps- och innovationssystem? Och hur samspelar rådgivning med andra styrmedel?
- Hur kan vi bli bättre på att följa upp och utvärdera rådgivningens effektivitet, både som styrmedel och som kommunikativa verktyg? Vilka nya metoder kan vi använda i rådgivarens dagliga arbete?

All forskning har ambitionen att vara i framkant, att ställa sig nya frågor och identifiera vad som kan vara nästa steg i rådgivningens utveckling. Forskning om rådgivning handlar både om att förstå vad som sker och att bidra till nya lösningar och arbetssätt. RådNu har också dessa ambitioner, vilket naturligtvis är en utmaning.

Ett spännande inslag på ESEE-konferensen var Laurens Klerkx, Wageningen universitet, som gav sina tankar kring vad vi måste fokusera mer på i framtiden. Några av de frågor som han bedömde vi måste bli bättre på att svara på var:

- Vilken roll har rådgivningen när vi ska ställa om samhället till en biobaserad och cirkulär ekonomi? En förändring som både är visionsstyrd och radikal. Har rådgivningen tillräckligt höga ambitioner?
- Hur växer nya rådgivningsformer fram, inte minst underifrån, och vad betyder det för etablerade strukturer? Det kan handla om självstyrt lärande i nätverk av lantbrukare eller helt nya aktörer som kommer in på kunskapsarenan.
- Lantbruket blir allt mer heterogent och så även rådgivningen. Vad innebär det för rådgivningens praktik? Hur agerar dagens rådgivare när kunder ställer helt olika krav och hur effektiva är olika rådgivningsstilar?
- På vilka sätt påverkar megatrender rådgivningen, dess organisering och praktik – till exempel förändrade konsumtionsmönster, urbanisering och kanske framför allt digitalisering? Dessa påverkanskrafter kan analyseras från ett nationellt perspektiv (finansiering och organisering av rådgivning och behov av nationella samverkansarenor) till ett lokalt perspektiv (tillämpning och tolkning av nya verktyg och framväxten av nya slags nätverk som stödjer rådgivningen).
- Rådgivarnas roll som innovationssupport, från organisatör av innovationsnätverk till effektivare implementering av innovationer.

Är detta frågor som du som rådgivare, chef eller organisation reflekterar över idag? Tar rådgivningen en aktiv roll i diskussionen om sin egen och framtidens vision, mission och strategi?

För RådNu är detta viktiga frågeställningar och i våra olika projekt fångar vi i olika grad upp dessa och snarlika utmaningar. Men vi vill naturligtvis samverka med rådgivningens aktörer! Jag räknar därför med att vi kommer att ses för att diskutera dessa och andra vägval och utmaningar. Se RådNu som ett bollplank i sådana samtal!

Magnus Ljung

Verksamhetsledare RådNu

P.S På sommarens ESEE-konferens presenterade vi själva fyra studier inom olika områden - studier som vi kommer att återkomma till i nyhetsbrev framöver.

RådNu ●
Kompetenscentrum
för rådgivning